

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – 1. RAZRED
XVII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2012.)
DRŽAVNA RAZINA**

Test ima 40 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

- I I N D D D N**
1. Upoznati smo s temeljnim pravima koja pripadaju svim ljudskim bićima. Konvencija
L G N N G A G
o pravima djeteta, jasna i bezuvjetna, zahtijeva od vlada da zaštite prava svakoga
G V A A N N
djeteta. Zato, djeco, ta prava moraju poznavati svi građani.

Napomena: U slučaju da učenik pogrešno odredi padež u cijeloj (sročnoj) sintagmi, oduzima mu se samo jedan bod (npr. temeljnim pravima).

3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod...)

2.

riječ	vrsta riječi
sprijeda	prilog
a	veznik
straga	prilog
pred	prijedlog
blizu	prijedlog
daleko	prilog
od	prijedlog
jedva	prilog
dok	veznik
dobro	prilog

3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod...)

3. Pred carskom je palačom nekoć cvao grmić noćurka.
Jahač, noseći zapečaćeno pismo, pregazi grmičak.
Moćni osvajač na raskrižju sućutno pogleda vodiča.
Po najvećoj hladnoći nemoćno je slušao dječji plač.

3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod...)

4. Zbog orkanske je bure na senjskom području otežan promet ovim dijelom Hrvatskoga primorja. Samo za osobna vozila otvorena je Jadranska magistrala od Bakra do Svete Marije Magdalene. Na Masleničkome je mostu zabranjen promet autobusima. Prema podacima Državnoga hidrometeorološkog zavoda na području Primorsko-goranske županije najviše je snijega palo u Crnom Lugu, središnjem naselju crnoluškoga kraja u Gorskome kotaru i glavnome ulazu u Nacionalni park Risnjak. Za Gorane sibirske hladnoće nisu ništa neobično pa su Delničani uživali u snježnim radostima na -10 Celzijevih stupnjeva. Ekipe Hrvatskih cesta i Oružanih snaga Republike Hrvatske čiste ceste na benkovačkome području te pomažu stanovnicima Vrgorca i Imotske krajine.

5 bodova (1 pogreška 4 boda, 2 pogreške 3 boda...)

5. Nasmiješeni blijedi mjesec zagledao se u rijeku. Ponad njega bliješte problijedjele zvijezde. Sjena anđela čuvara zatamni mjesečinu i ostavi na nebu zvjezdano jato. Na sjenicama zamirisalo svježe sijeno. Uzjogunili se janjci. Iz nabreklog se vimena slijeva mlijeko. Pet puta glasnim pjevom zazvao jutro pijevac.
4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)

6. (Ti) ne bi prolijevao suze. (Suze ne bi prolijevao.)
Smijaše se često. (Ti se smijaše često. Često se smijaše.)
Nadoše prijatelje. (Oni nadoše prijatelje. Prijatelje nadoše.)
3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)
Napomena: Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

7. Odlučila sam da ću do kraja tjedna pročitati knjigu.
Na moru je pocrvenjela od sunca.
Potamnila je svoju dugu kosu.
Automobilom često pretječe na nedopuštenome mjestu.
3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)

- 8.
ove godine – o. g.	to jest – tj.
razred – razr. (r.)	gospođa – gđa
Srednja škola – SŠ	Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – HAZU
doktor – dr.	profesorica – prof.
kilometar – km	povijest – pov.
na primjer – npr.	engleski – engl.
i slično – i sl.	Sjedinjene Američke Države – SAD
nota bene – N. B.	inženjer – ing. (inž.)

4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)

9. Vikao sam: „Ti, ne on!“
Vikao sam: „Ti ne, on!“
Napomene: Svaka rečenica donosi jedan bod. Umjesto zareza može stajati crtica.
2 boda (1 pogrješka 1 bod...)

10. čadžavim, mješa, čući
3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)

11. d) 1 bod

12.

glagol u infinitivu	glagolski vid	glagoli po predmetu radnje
leći	svršeni	neprijelazni
sjećati (se)	nesvršeni	povratni
puštati	nesvršeni	prijelazni

Napomena: Svaki točan redak donosi jedan bod.

3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)

13. c), d) 2 boda (1 pogrješka 1 bod...)

14. 1. Dragi moj, tko još sluša Boba Dylana i Rolling Stonese?!

2. d)

Napomena: Svaki dio zadatka donosi jedan bod.

2 boda (1 pogrješka 1 bod...)

15. prašina, momci, kliču

3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)

16.

riječ	glasovne promjene
pažljivo	jednačenje po mjestu tvorbe
odijeliti	ispadanje (gubljenje) suglasnika
šezdeset	jednačenje po zvučnosti, gubljenje suglasnika (udvajanje, gubljenje ili ispadanje), jednačenje po zvučnosti
istražiti	jednačenje po zvučnosti
plemićke	ispadanje (gubljenje) suglasnika

Napomena: Svaki točan redak donosi jedan bod.

5 bodova (1 pogrješka 4 boda, 2 pogrješke 3 boda...)

17. uč-, -misl-, prič-, zmij-, -ljup- (-ljub-)

Napomena: Spojnice nisu nužne.

4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)

18.

zvonačnik	po tvorbenome načinu	po tvorbenome mjestu
lj	protočnik (tekućnik ili likvida)	nepčanik (palatal)
j	približnik	nepčanik (palatal)
v	približnik	zubno-usnenik (labiodental)
r	protočnik (tekućnik ili likvida), treptajnik (titrajnik ili vibrant)	desnik (alveolar)

4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)

19. c)

1 bod

20. 1.c, 2.a, 3.b

2 boda (1 pogrješka 1 bod...)

21. a), b)

2 boda (1 pogrješka 1 bod...)

22. a)

1 bod

23. Kad je ušla kroz vráta (dugouzlazni), ovio sam nježno ruke oko njezinoga vrâta (dugosilazni).

Imenica rôda (dugouzlazni) ženskoga je rõda (kratkosilazni).

4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)

24. Ispred suglasnika *p* (ili *b*) u govoru se ostvaruje suglasnik *m*, a ne *n*.
Napomena: Priznaje se i ako učenik navede izgovor [jedàmpūt]. **1 bod**
25. 1. a) Nà noge, jŭnāče! (kratkosilazni na a, kratkosilazni na u, dužina na a)
 b) Izáđi sà mnōm. (dugouzlazni na a, kratkosilazni na a, dužina na o)
 c) Nè plēšēm. (kratkouzlazni na e, dvije dužine)
 2. c)
*Napomena: Prvi dio zadatka donosi 3 boda. Svaka točno naglašena rečenica – jedan bod.
 Drugi dio zadatka – jedan bod.*
4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)
26. Navukla sam| na sebe| najnužnije| i odvezla se| na kolodvor. **1 bod**
27. c) **1 bod**
28. b), d) **2 boda (1 pogrješka 1 bod...)**
29. a) **1 bod**
30. štokavsko (narječje), ekavski (izgovor) **2 boda (1 pogrješka 1 bod...)**
31. Zašto (nije) nema više svjetla na tom svijetu? (Zašto još nema svjetla na tom svijetu?)
 Tko me to u noći gleda s neba? (Tko me to noću gleda s neba?)
Napomena: Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod. **2 boda (1 pogrješka 1 bod...)**
- 32.
ruki	Ne provodi se sibilizacija.
držal	L na kraju sloga ne prelazi u o. (Ne provodi se vokalizacija.)
belu	Stari <i>jat</i> dao je ekavski odraz. (Ekavski refleks <i>jata</i> .)
- 3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)**
33. a) **1 bod**
34. b) **1 bod**
35. a) DA, b) NE, c) NE, d) DA **4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)**
36. a) Traktat Črnorisca (Crnorisca) Hrabra (O pismenima)
 b) Vinodolski zakon
 c) Ljetopis popa Dukljanina **3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)**

37.

redni broj	
1.	Ćiril i Metod dolaze u Moravsku poučavati Slavene vjeri, slavenskomu jeziku i pismu.
3.	U pismu upućenom senjskom biskupu Filipu papa Inocent IV. dopušta slavensko bogoslužje i uporabu glagoljice.
2.	Nastaju prvi hrvatski tekstovi zapisani u kamenu (Krčki natpis, Valunska ploča).
4.	U Senju djeluje glagoljska tiskara koju je osnovao kanonik Blaž Baromić.

1 bod

38. 1. pop Martinac

2. narod (hrvatski narod)

3. d)

3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod...)

39. c)

1 bod

40. a), d)

2 boda (1 pogrješka 1 bod...)